

ปัญหากฎหมายในการควบคุมการขายยาตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510¹

ศราภรณ์ อินทรพรหม²

เมื่อมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น ผู้ป่วยย่อมแสวงหาหนทางในการบรรเทา รักษาอาการเจ็บป่วย หนึ่งในวิธีการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน (Primary Care) คือ การซื้อยารับประทานเอง โดยการซื้อยารับประทานเองเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อยๆ ไม่รุนแรง นอกจากจะสะดวก รวดเร็ว แล้วยังช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปพบแพทย์ และช่วยแก้ไขปัญหายาจำนวนผู้ป่วยล้นโรงพยาบาลอีกด้วย ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงยาได้หลากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลรัฐหรือเอกชน คลินิก ร้านขายยา ร้านสะดวกซื้อหรือ แม้กระทั่งร้านขายของชำ แต่ทั้งนี้การซื้อยารับประทานเองนั้นจะต้องอยู่ภายใต้การวินิจฉัยของแพทย์ หรือภายใต้คำแนะนำของเภสัชกร หรือผู้ประกอบการวิชาชีพซึ่งมีความเชี่ยวชาญในด้านยา เนื่องจากยาตัวเดียวกันอาจให้ทั้งคุณและโทษแก่ผู้ที่บริโภคยาได้ หากใช้ในปริมาณ และขนาดที่ไม่เหมาะสม

โดยในปัจจุบันยังมีอุทาหรณ์เกิดขึ้นจากการใช้ยาไม่เหมาะสมให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อยารับประทานเองไม่อยู่ภายใต้คำแนะนำของแพทย์หรือเภสัชกร จนเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย หรือ กรณีที่บริษัทหรือหน่วยงานของรัฐผลิตยาไม่ได้มาตรฐาน เช่น ภายหลังจากบริโภคพบว่าเม็ดยาไม่แตกตัว หรือพบขวดลวดในเม็ดยา เป็นต้น นอกจากนี้การโฆษณาขายยาผ่านทางสื่อต่างๆก็ยังคงมีปัญหาให้เห็นอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโฆษณาขายยาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งกลายมาเป็นสื่อหลักในปัจจุบัน จึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการโฆษณาขายยา ซึ่งจากการตรวจสอบมักพบว่า ยาที่นำมาโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นยาปลอม หรือยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา ซึ่งนำมาซึ่งปัญหาที่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภค

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการจำหน่ายยาหลักๆคือ พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ซึ่งยังคงมีข้อบกพร่องที่ทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิผู้บริโภคอยู่หลายประการ ดังนี้

1) ปัญหาในการควบคุมการผลิต ขาย นำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 13 กำหนดกรณีที่ไม่ต้องขออนุญาตในหารผลิต ขาย นำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิต นำ หรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร โดย

¹ บทความนี้เรียบเรียงการศึกษาอิสระ เรื่องปัญหากฎหมายในการควบคุมการขายยาตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภากร ศิริยุทธ์วัฒนา และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สลิล ลิธิบุตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพรหม อินทรีย์พรชัย

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ วิทยาเขตบางนา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 13 (1) และ (5) ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาการผลิด นำหรือสั่งยาที่ไม่ได้มาตรฐานเข้ามาในราชอาณาจักร ทำให้เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เนื่องจากยาที่ผลิด นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 13 (1)และ(5) ได้รับยกเว้นไม่ต้องผ่านขั้นตอนการขออนุญาตจากผู้อนุญาตนั่นเอง ซึ่งขั้นตอนการขออนุญาตจะช่วยในการกรั่นกรองตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของยาที่จะออกสู่ท้องตลาดอันเป็นมาตรการในการควบคุมสินค้าก่อนสินค้าเข้าสู่ตลาด โดยมีกรณีเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งที่หน่วยงานของรัฐผลิตยาไม่ได้มาตรฐาน หรือบรรจยาผิดซอง ออกมาสู่ท้องตลาด และกระจายยาสู่ผู้บริโภคจำนวนมากในที่สุด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมากระทบต่อความไว้วางใจของผู้บริโภคที่มีต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้บริการทางด้านสาธารณสุขอันเป็นบริการสาธารณะ

นอกจากนี้มาตรา 13 (1) และ(5) ยังเปิดโอกาสให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในหน่วยงานภาครัฐอีกด้วย เนื่องจากการผลิด หรือนำหรือสั่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาต การไม่ต้องขออนุญาตต่อผู้อนุญาตนั้น ทำให้ยาที่อยู่ในกระบวนการดังกล่าวไม่ต้องตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานยา ไม่ต้องมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้รับอนุญาต ดังนั้นจึงเป็นช่องว่างของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้มีการผลิด นำหรือสั่งยาที่คุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานเข้ามาโดยหน่วยงานของรัฐที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาต ตามมาตรา 13 (1) และ(5) นั่นเอง

ดังนั้นตามมาตรา 13 พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 นั้นทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมายในการตรวจสอบคุณภาพยา เพราะทำให้ไม่ต้องขออนุญาตในการผลิด หรือนำเข้ายา อันเป็นการขาดการควบคุมมาตรฐาน และเกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขันทางการค้า ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า มาตรา 13 (1)และ(5) พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติยา ที่มุ่งเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนในการใช้ยา ไม่สอดคล้องกับหลักการของกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งกฎหมายที่ออกมาเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค ไม่สอดคล้องกับหลักผู้ขายต้องระวัง นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับหลักมาตรการทางกฎหมายในคุ้มครองผู้บริโภคก่อนสินค้าเข้าสู่ตลาด

2) ปัญหาการควบคุมการโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จากการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 88 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการโฆษณาขายยาเอาไว้ และมาตรา 88 ทวิ ได้กำหนดให้ การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือสิ่งพิมพ์ จะต้องได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้โฆษณาจากผู้อนุญาตก่อนและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ผู้อนุญาตกำหนด ทั้งนี้หากฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะมีโทษ ตามมาตรา 124 กล่าวคือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 100,000 บาท

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โลกในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต การรับข้อมูลข่าวสารต่างๆของผู้บริโภคก็เปลี่ยนแปลงไป นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แล้ว สื่อที่กลายมาเป็นสื่อหลักอีกช่องทางหนึ่งคืออินเทอร์เน็ต ซึ่งการโฆษณาจะเป็น

สิ่งที่ให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค ชูใจ และประกอบการตัดสินใจในการเลือกบริโภคสินค้า ผู้ประกอบการจำนวนมากก็เลือกที่จะโฆษณาสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต ยาก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมามีปัญหาการโฆษณาขายยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานทางอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นมากมายและก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคและทำให้ประชาชนสูญเสียโอกาสที่จะได้รับการวินิจฉัยและรักษาโรคอย่างถูกต้อง และมีการปราบปรามกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากช่องว่างของกฎหมาย กล่าวคือ พระราชบัญญัติยา มาตรา 88 ทวิ ไม่ได้กำหนดครอบคลุมถึงการโฆษณาขายยาทางสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นผลทำให้การโฆษณาขายยาผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับอนุมัติข้อความ เสียง และภาพที่ใช้ในการโฆษณาก่อนที่จะลงโฆษณาและไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ผู้อนุญาตกำหนดแต่อย่างใด ส่งผลให้มีการโฆษณาขายยาทางอินเทอร์เน็ตมีการใช้ข้อความที่อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง ยาที่นำมาโฆษณาเป็นยาที่ไม่ได้รับอนุญาต ยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือเป็นยาปลอม ซึ่งกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคจำนวนมาก

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าบทบัญญัติของพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 88 ทวิ นั้นยังไม่ครอบคลุมถึงการโฆษณาผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้การคุ้มครองผู้บริโภคจากการบริโภคยาที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน ยาปลอมหรือยาเสื่อมสภาพ ที่มีการโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อออนไลน์เป็นไปได้ยาก ไม่มีรูปแบบการควบคุมการโฆษณาโดยองค์การวิชาชีพหนึ่ง อีกทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีกองบรรณาธิการหรือเจ้าของสื่อที่มีหน้าที่ตรวจสอบกรั่นกรองเนื้อหาโฆษณาแต่อย่างใด

นอกจากนี้ในเรื่องของการโฆษณานั้น ไม่มีความชัดเจนในเรื่องประเภทยาที่ห้ามโฆษณา เช่น ยาที่ต้องจ่ายตามใบสั่งยา ยาที่ต้องจ่ายโดยผู้ประกอบวิชาชีพต่อประชาชน การที่ดัวบทใช้ถ้อยคำเพียง “การโฆษณา” ทำให้สามารถตีความได้ว่า ยาอันตรายและยาควบคุมพิเศษสามารถโฆษณาได้

3) ปัญหาเรื่องการกำหนดความรับผิดชอบในทางแพ่ง จากการศึกษาพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 พบว่าพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการกำหนดโทษสำหรับกรณีที่ปฏิบัติฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายไว้ในหมวด 14 ซึ่งมีเพียงโทษทางอาญาและโทษทางปกครองซึ่งไม่เพียงพอที่จะเยียวยาบุคคลผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคยา ไม่มีบทบัญญัติในการเยียวยาผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคยาหรือการกำหนดค่าเสียหายในทางแพ่งไว้แต่ประการ ทั้งๆที่ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการผลิต ขาย นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาที่ไม่ได้คุณภาพ มาตรฐาน ยาปลอม หรือยาเสื่อมคุณภาพก่อให้เกิดผลเสียหายที่กระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหม่มาก อีกทั้งกระทบต่อเศรษฐกิจ และวงการธุรกิจอย่างมหาศาล ซึ่งทำให้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากการบริโภคยาไม่ได้รับการชดเชยเยียวยาแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. 2551 ที่มีบทบัญญัติในส่วนของความรับผิดชอบในทางแพ่งไว้ด้วย ได้บัญญัติไว้ในหมวด 11 ตั้งแต่ในมาตรา 77 ถึงมาตรา 80 ทำให้ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายจากการใช้เครื่องมือแพทย์สามารถใช้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ.

2510 ได้เลย โดยไม่ต้องไปฟ้องร้องเป็นคดีแพ่งว่าด้วยความรับผิดชอบในทางละเมิดเป็นคดีต่างหาก ผู้ศึกษาเห็นว่า กรณีความเสียหายที่เกิดจากการบริโภคยา เมื่อพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มิได้กำหนดในเรื่องความรับผิดชอบในทางแพ่งเอาไว้ การใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายของผู้เสียหายจะต้องไปฟ้องร้องเป็นคดีผู้บริโภคเป็นคดีต่างหาก ทำให้เสียเวลาในการดำเนินคดีและเสียค่าใช้จ่าย

นอกจากการกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบในทางแพ่งใน พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 แล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่า การกำหนดให้ผู้บริโภคซึ่งได้รับความเสียหายจากการบริโภคยามีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งได้นั้น การพิจารณาว่าการกำหนดค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เสียหายจะต้องได้รับ มากน้อยเพียงใด คงเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า ค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริงคงไม่เพียงพอสำหรับกรณีความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับยาจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้ง่าย เมื่อยาลือลือเมื่อปัญหาในการผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ มาตรฐาน การกระจายยาไปสู่ผู้บริโภคย่อมเป็นการกระจายไปสู่ผู้บริโภคในวงกว้าง เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจากการใช้ยา ความเสียหายที่เกิดขึ้นย่อมเกิดขึ้นแก่คนหมู่มาก และลักษณะความเสียหายมักมีความร้ายแรงเป็นภัยต่อสุขภาพ อันมักรวมถึงบางกรณีอาจถึงแก่ความตายเป็นได้ อีกทั้งผู้ประกอบการเกี่ยวกับยา ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้นำหรือส่งยาเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักร บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ไว้วางใจได้ของประชา การที่นำยาที่ไม่ได้มาตรฐาน ยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ เป็นต้นเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการบริโภคยาของประชาชนย่อมแสดงให้เห็นว่า บุคคลเหล่านี้มีความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เนื่องจากเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิต สุขภาพ และความเป็นอยู่ของบุคคล แต่ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของยานั้นๆ ให้ดีก่อนที่จะส่งต่อไปยังผู้บริโภค หรือบางกรณีอาจรู้เห็นถึงความไม่ปลอดภัยของยา แต่คำนึงถึงประโยชน์กำไรทางการค้าที่จะตกแก่ตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะจนนำไปสู่การกระทำที่เอาเปรียบผู้บริโภค ผลิต จำหน่าย นำหรือส่งยาที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐานเข้ามา และก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้บริโภคได้

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ในกรณีความเสียหายที่เกิดจากการใช้ยา นอกจากจะกำหนดความรับผิดชอบในทางแพ่งของบุคคลที่เกี่ยวข้องให้เป็นความรับผิดชอบโดยเด็ดขาดแล้วนั้น ควรที่จะกำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษได้ด้วย

เมื่อได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาข้อกฎหมายในการควบคุมการขายยาตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 ผู้เขียนจึงได้มีข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังต่อไปนี้

- 1) ควรยกเลิก พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 13 (1) และ (5)
- 2) ควรแก้ไข พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 88 ทวิ จากเดิม “การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือ ทางสิ่งพิมพ์...” แก้ไขเป็น “การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทาง

สิ่งพิมพ์ หรือทางอินเทอร์เน็ต จะต้อง...” เพื่อให้ครอบคลุมการควบคุมโฆษณาขายยาทางสื่ออินเทอร์เน็ต ด้วย

3) ควรเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 หมวด 11 การโฆษณา โดยบัญญัติเพิ่มเติม มาตรา 90 ตรี โดยมีเนื้อความว่า “ห้ามมิให้โฆษณาขายยาอันตราย และยาควบคุมพิเศษ ไม่ว่าทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์ หรือทางอินเทอร์เน็ต หรือทางใดๆก็ตาม” และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 หมวด 14 บทกำหนดโทษ มาตรา 124 จากเดิม “ผู้ใดโฆษณาขายยาโดยฝ่าฝืนมาตรา 88 มาตรา 88 ทวิ มาตรา 89 หรือมาตรา 90 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท” แก้ไขเป็น “ผู้ใดโฆษณาขายยาโดยฝ่าฝืนมาตรา 88 มาตรา 88 ทวิ มาตรา 89 หรือมาตรา 90 หรือมาตรา 90 ตรีต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

4) ควรเพิ่มเติม พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 โดยเพิ่มหมวดความรับผิดชอบในทางแพ่ง เป็นหมวด 15 หมวดความรับผิดชอบในทางแพ่ง โดยในหมวด 15 ให้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา 127 โดยมีเนื้อความว่า “ผู้ผลิต ผู้ขาย ผู้นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากการบริโภคยานั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือมิได้เกิดจากความบกพร่องของยานั้น หรือเกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายนั่นเอง”

มาตรา 127/1 โดยมีเนื้อความว่า “นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้รับอนุญาตได้ผลิต ขาย นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หรือโฆษณาขายยา โดยรู้อยู่แล้วว่ายานั้นเป็นยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่ายานั้นเป็นยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาที่ไม่ได้มาตรฐาน ภายหลังจากการผลิต ขาย นำหรือส่งยาเข้ามาในราชอาณาจักร หรือโฆษณาขายยานั้นแล้วไม่ดำเนินการใดๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้รับอนุญาตจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่างๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้รับอนุญาตรู้ถึงความเป็นยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาไม่ได้มาตรฐาน ระยะเวลาที่ผู้รับอนุญาตปกปิดความเป็นยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาไม่ได้มาตรฐาน การดำเนินการของผู้รับอนุญาตเมื่อทราบถึงความเป็นยาปลอม ยาเสื่อมคุณภาพ ยาไม่ได้มาตรฐาน ผลประโยชน์ที่ผู้รับอนุญาตได้รับ สถานะทางการเงินของผู้รับอนุญาต การบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น”

มาตรา 128 โดยมีเนื้อความว่า “สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่การบริโภคยาหรือการใช้ยาตามหมวดนี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้

ค่าเสียหาย ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เกิดความเสียหายอันเนื่องจากการบริโภคยาหรือการใช้ยานั้น”

มาตรา 129 โดยมีเนื้อความว่า “ผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 127 ที่ได้ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ย่อมมีสิทธิไต่เบี่ยงเอาจากผู้ที่มีส่วนในการทำให้เกิดความเสียหายได้โดยต้องใช้สิทธิไต่เบี่ยงภายในสามปีนับแต่วันที่ตนได้ชำระค่าเสียหาย แต่ผู้ใช้สิทธิไต่เบี่ยงนั้นจะมีสิทธิไต่เบี่ยงเฉพาะส่วนที่เกินจากความรับผิดชอบของตน”

นอกจากนี้ให้แก้ไขเลขมาตรา ในหมวดเฉพาะกาล จาก มาตรา 127, 128, 129 แก้ไขเป็น มาตรา 130, 131, 132 ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล. บริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549.

นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560.

ปราณี ธนสิทธิ์. การพัฒนามาตรการทางกฎหมายในด้านยาธิโรค ชีวิตและสมุนไพร.

กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการอาหารและยา, 2553.

รักษวร ใจสะอาด. คำอธิบายพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

วนิดา แสงสารพันธ์. หลักกฎหมายสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2554.

วรรณรี สิงห์โต. องค์ประกอบภายในของความรับผิดชอบทางละเมิด. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2557.

วิจิตต์ รักถิ่น. คำอธิบาย พ.ร.บ. ยา พ.ศ. 2510. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มนิติกรสำนักงานองค์การอาหารและยา.

ศักดิ์ดา ธนิตกุล. การนำหลักค่าเสียหายเชิงลงโทษมาใช้กฎหมายไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

สรวิศ ลิ้มปรางษ์. สิทธิผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพรส จำกัด, 2552.

สุขุม ศุนิณย์. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.